

УДК 811.161.2

О. С. Марусіна
викладач (асистент) кафедри іноземних мов
економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ПРОЯВИ КОГНІТИВНОГО У ВИКОРИСТАННІ КОМУНІКАТИВНИХ ПРАКТИК

Сучасний світ з інноваційними комунікаційними каналами веде до зміни базових принципів організації життєдіяльності у суспільстві, до трансформації людської поведінки, оскільки освоєння новітніх комунікаційних технологій і практик – це освоєння нового комунікативного середовища зі специфічними засобами діяльності у ньому. На сьогодні основні комунікації в основному відбуваються у мережі Інтернет, а це, у свою чергу, вимагає від індивіда засвоєння «нових» систем знань, норм, цінностей і зразків поведінки, а також вміння природно і невимушено реалізувати їх у сучасному комунікативному середовищі. Проте, перехід до інноваційних комунікативних практик неможливий без знання базових особливостей і саме дуже актуальним є дослідження проявів когнітивного у комунікативних практиках, що і є предметом даного дослідження.

Сьогодні питанням дослідження комунікацій приділяється серйозна увага у науковій літературі. Не випадково у концептуальних моделях теорія соціальних комунікацій стає основною методологічною базою для вивчення соціальних явищ і процесів. Суспільство при цьому представляється самовідтворюючою структурою, що носить цілісний, системний характер у силу комунікативних зв'язків своїх членів. Серед дослідників, які присвячували свої праці дослідженню комунікативних практик та проявів когнітивного у них можна назвати таких як М. М. Бахтин, О. Є. Висоцька, Ю. М. Лотман, Н. Луман, І. П. Меркулов, П. А. М'ясоїд, А. В. Ольшанська, Л. М. Пелепейченко, Т. Г. Первиль, А. А. Полонніков, О. А. Семенюк, Ю. Б. Тараринов, В. С. Черняк, Ю. М. Щипков, Р. Якобсон та інші. Разом з тим, слід зазначити, що теорія соціальних комунікацій – це галузь, яка переживає стрімкий розвиток, а тому ряд визначень, понять і концепцій постійно потребують уточнення та ретельного критичного аналізу. Насамперед це стосується такого новітнього поняття, як «комунікативні практики».

Мега статті – з'ясувати теоретичні основи проявів когнітивного у використанні комунікативних практик.

Спілкування – це багатоплановий процес встановлення і розвитку контактів між людьми, який передбачає обмін інформацією, певну тактику і стратегію взаємодії, сприймання і розуміння суб'єктами спілкування один одного. Спілкування історично склалося у процесі спільної діяльності, де спочатку відіграло допоміжну роль: супроводжувало і обслуговувало певні дії. З ускладненням діяльності воно набуває відносної самостійності, починає виконувати специфічну функцію передачі наступним поколінням форм культури і суспільного досвіду [8, с. 210].

З поняттям «спілкування» нерозривно пов'язане таке поняття як «комунікація», що являє собою обмін значеннями або інформацією між індивідами – від джерела (адресанта) до одержувача (адресата) – засобами спільної системи символів або коду [13, с. 12].

У сучасних умовах актуальність осмислення комунікації як особливого соціокультурного феномена зростає, оскільки процес глобалізації посилює потребу у діалозі між державами й народами. Також особливістю сучасності є поява так званої «віртуальної реальності» внаслідок бурхливого розвитку засобів масової інформації. Відповідно постає проблема осмислення поняття комунікації та наукового обґрунтування її особливостей.

Життя суспільства у всіх сферах його діяльності забезпечується мовним спілкуванням як основою колективного досвіду пізнання світу і створення благ. У сучасній теорії комунікації переконливо доведено, що мова слугує для пе-

редачі повідомлень. Але настільки ж переконливо доведено й інше положення: передача мовних повідомлень ніколи не є кінцевою метою спілкування, ця передача завжди є тільки засобом досягнення інших цілей, кінцевою з яких є керування діяльністю співрозмовника. Тому типи комунікації, які визначають її змістовий аспект, можна узагальнено подати так: комунікація з метою інформування, комунікація з метою обміну інформацією, комунікація з метою мовного впливу. У кожному з названих типів комунікації обов'язковими є, по-перше, передача інформації, по-друге, мовний вплив. Але ці елементи мають у названих типах різну значущість, а відтак будуть помітно відрізнятися такі складові комунікації, як спосіб подачі інформації, стратегія і тактика мовленнєвої поведінки партнерів по спілкуванню [10].

Юрген Рюш виокремив 40 підходів до комунікації у різних сферах, у тому числі архітектури, антропології, психології, політиці тощо. Проте всі існуючі підходи до розуміння комунікації можна зарахувати до однієї з двох парадигм: механістичної або діяльнісно-інтеракційної.

У механістичній парадигмі під комунікацією розуміють односпрямований процес кодування й передавання інформації (повідомлення) від джерела (адресанта) та приймання і декодування її одержувачем (адресатом). Діяльнісно-інтеракційна парадигма тлумачить комунікацію як спільну діяльність учасників комунікації (комунікантів), у процесі якої вони виробляють спільні (до певної межі) погляди на речі та дії з ними [13, с. 11-12].

У гуманітарних науках поняття комунікації пов'язане зі специфікою обміну інформацією у соціумі.

Головним об'єктом дослідження Романа Якобсона є «акти мовного спілкування». Аналізуючи феномен мови у всіх його проявах, Якобсон був упевненим у тому, що її неможливо ізолювати від усієї цілісності людської поведінки, котра завжди є значущою – звідси його глибока цікавість до антропологічних досліджень. Він визначив комунікацію як процес передачі інформації між людьми за допомогою знакових систем (сигналів) [17].

Міжкультурна комунікація – це смисловий та ідеально-змістовий аспект відношення спілкування між індивідами і соціальними групами, що належать до різних культур. Основна мета комунікації – досягнення єдності носіїв культури, що взаємодіють, за умов збереження індивідуальності кожного з них. У теперішній час мета освіти зміщується у бік формування полікультурного мислення, яке передбачає прояв толерантності суб'єктів спілкування. Це забезпечує ефективність міжкультурної комунікації, культуротворчості, особистісного росту і досягнення соціального успіху.

Термін «міжкультурна комунікація» введений після Другої світової війни Едвардом Холлом. Спершу дослідження даної проблеми було пов'язане з вивченням комунікативних невдач та їх наслідків у ситуаціях міжкультурного спілкування. Потім поняття «міжкультурна комунікація» отримало застосування у теорії перекладу, навчанні іноземних мов, порівняльній культурології і контрактивній мовній прагматиці [11].

Приклад міжкультурної комунікації спробуємо пропустити через призму когнітивного.

Дослідження ціннісного виміру науки, значення цінностей у розвитку науки сприяло виявленню нової грані в еволюції поняття когнітивного. Розвивається ціннісний аналіз наукового знання, який розглядає взаємодію соціальних і когнітивних факторів. Однак головна увага приділяється не визначенню когнітивного, а розгляду цінності і проблеми взаємовідносин науки і цінностей. Що належить до когні-

тивного, залишалось не виокремленим, фактично ототожнюючись з наукою як об'єктивним пізнанням, з об'єктивною логікою її розвитку [14, с. 108-109].

Конституювання проблематики співвідношення когнітивного та ціннісного співвідноситься з фундаментальною постановкою проблеми пізнання і цінностей Кантом, розглядається у контексті співвідношення практичного розуму, тобто моральної свідомості та апіорних основоположень і принципів пізнавальної діяльності. Кант розглядає «такі епістемічні форми, в яких органічно поєднуються власне когнітивні і такі регулятивні та принципи, що походять від соціальної практики та культури, тобто, врешті, передбачив майбутню проблематику «когнітивне – ціннісне» [15, с. 217]. «Таким чином, єдність і взаємодія, діалектичне співвідношення теоретичного і практичного розуму, чи у сучасній інтерпретації – не дихотомія, але діалектика когнітивного і ціннісного, їх взаємопроникнення, органічне злиття у фундаменті пізнавальної діяльності цих двох начал» [15, с. 217].

Когнітивне при цьому зберігає своє значення фіксації сфери об'єктивного знання і специфіки наукових досліджень, водночас воно пов'язується з виокремленням об'єктивних характеристик наукового знання і пізнання в умовах трансформації проблематики філософських досліджень у філософії науки. «З дисциплінарної точки зору, еволюція наукового знання чимось нагадує природний стихійний процес пізнавальних (когнітивних) змін. Центральне місце у науковому пізнанні відводиться досвіду, гіпотезі, теорії, методам їх здобуття (технологіям), а також мовним і логічним засобам. Люди уходять і приходять, а знання має властивість накопичуватись і зберігатись» [16, с. 4].

Когнітивні здатності стають фактично синонімами пізнавальних здатностей. Когнітивна еволюція (і еволюція ментальності) розглядається у контексті біологічної і культурної еволюції [6, с. 77], у контексті співвідношення генів і мислення, генів і культури, визначення когнітивних типів мислення [6, с. 103–104]. При розгляді питання, чи еволюціонують наші когнітивні здатності, йдеться про появу особливого типу біологічної інформації – «інформації когнітивної, тобто інформації, яка створюється на основі сигналів, що вилучаються із зовнішнього середовища і внутрішніх структур організмів і переробляються когнітивною системою живих істот» [7, с. 93]. «...Процес еволюції мозку не спинається із завершенням його формування <...> сучасна еволюційно-когнітивна епістемологія може виходити з передумови, що еволюція людини, еволюція нейронних систем її мозку (нейроеволюція) продовжується, що ця еволюція сполучена, головним чином, з адаптивно цінними змінами у когнітивній системі людських популяцій, зі змінами у процесах перероблення когнітивної інформації» [7, с. 102].

Відбувається формування когнітивних уявлень в епістемології на основі врахування революції у когнітивній науці. Робиться висновок, що «у 50–60 роках минулого століття відбулась помітна переорієнтація дослідників на вивчення особливостей когнітивної системи людини, процесів здобуття знання, обробки когнітивної інформації» [5, с. 20].

Когнітивними компонентами, що забезпечують результативність міжкультурної комунікації, служать міжкультурна компетентність і обмін артефактами культури. Міжкультурна компетентність спирається на загальність базових знань про світ, що забезпечує «переклад» повідомлень з однієї мови на іншу, служить основою розуміння сенсів і значень мовного спілкування. Запозичення і використання однією культурою артефактів іншої культури служать збагаченню міжкультурної взаємодії.

Французький соціолог А. Турен поклав в основу своїх суджень підхід, що дозволяє розглянути комунікацію як гетерономний простір різноякісних практик, відношення між якими характеризуються антагонізмами, неспіврозмірністю логік функціонування, і, відповідно, взаємовиключними ефектами. Турен буде «опис з розривами», відмовляючи комунікації в єдності форми. Ним виділено три її етапи: інформаційний (головним чином, мас-медіальний)

«обмін»; «емісія» інформації, наприклад, інформаційне програмування (пропаганда), що реалізується владними структурами; «міжперсональна комунікація». Цей етап Турен включає у різні ініційовані людьми способи взаємодії, які реалізуються неформальним чином [17, с. 24].

Основною одиницею комунікації є комунікативний акт, що відображає специфіку спілкування як взаємодії. Як правило, для кращого розуміння комунікації і комунікативного акту використовують метод моделювання. Модель комунікативного акту відтворює його складові елементи і функціональні характеристики у вигляді схеми. Різні моделі комунікативного акту розробляються з метою вирішення конкретних теоретичних і практичних задач і можуть бути корисними у певній галузі використання.

М. М. Бахтін визначив дві основні ідеї, що є важливими для розуміння процесу комунікації: необхідною ознакою будь-якого висловлювання є його зверненість, адресованість, тобто без того, хто слухає, немає і того, хто говорить; будь-яке висловлювання набуває сенсу лише у контексті, у конкретному часі й у конкретному місці [1].

Ефективна комунікація завжди відповідає таким характеристикам: комунікація має мету – спрямована на досягнення певного результату; комунікація безперервна, тобто комунікація – це завжди процес, який повинен продовжуватися; комунікація завжди залишається відносною – говорити про ідеальну комунікацію можливо лише на теоретичному рівні; комунікація базується на певних нормативних та культурних кодах; у комунікації важливим є так званий зворотний зв'язок як наявність (чи відсутність) реакції на повідомлення [2].

З концептуально-філософської точки зору значний інтерес має питання про те, як і наскільки прагнення до глобальності співвідноситься з формуванням цілісної особистості, оскільки одна з причин системної кризи цивілізації – розрив знання і моральних цінностей, технологічної, інформаційної могутності і моральних принципів. Сучасний комп'ютеризований світ з мультимедійними глобальними комунікаційними засобами зв'язку – новий етап у розвитку людини і суспільства, що не має аналогів в історії культури. Цей етап схожий з попереднім тим, що ґрунтується на силі слова, інформації, що міститься у слові, але відмінність полягає у можливості об'єднати слова і зображення. Останнє впливає на характер соціалізації особистості, оскільки соціальний процес значною мірою зумовлений специфікою функціонуючих у суспільстві комунікативних зв'язків, посилює контроль і вплив ЗМІ на всі події у культурі [9].

Якісних змін соціальна комунікація зазнає з розвитком інформаційного суспільства, появою інформаційних технологій, що впливають на відносини людей, на характер їх спілкування. Відчуження людей, що розвивається в умовах інформаційного суспільства, зв'язок між якими все більше має «віртуальний» характер, призводить до розриву соціальних зв'язків як у просторі, так і у часі, що має негативні наслідки і для спілкування і для особистості. Необхідна розробка технології самозбереження й самозахисту особистості від цих негативних впливів, пошук форм і методів дійсного спілкування, у процесі якого можливий розвиток особистості та її ефективна взаємодія з іншими.

У сфері освіти інновацією є ідея комунікативної освіти, що виражається як у досвіді побудови відповідних онтологій, так і у розробці конкретних моделей навчального процесу, що покликані замінити педагогічні устрої, що нині діють. При цьому підкреслюється ідея взаємопроникнення освіти і комунікації, внаслідок чого освіта стає комунікативною, а комунікація – освітньою. Комунікативна перспектива за своїм характером міждисциплінарна. Мова йде не стільки про використання її методів у філософії, соціології, психології, лінгвістиці тощо, скільки про особливу пластичність комунікативного знання, що легко конвертується практично у будь-яку навчальну дисципліну [12].

У публікаціях останніх років шириться розуміння комунікації не тільки як процесу передачі інформації

від одного соціального суб'єкта до іншого, а і як процесу конструювання нових смислів, інтерпретацій, а також механізму створення нових норм і правил життєдіяльності. Трактування комунікації як інтерсуб'єктивних соціальних відносин сприяє розвитку тенденції до більш багатостороннього розгляду відносин між людьми, більш глибокому розумінню особистості у контексті широко понятих соціальних зв'язків. У цьому дослідженні ми виходимо з ідеї єдності і взаємозв'язку трьох основних аспектів дослідження комунікацій: діалогічного, діяльнісного та семіотичного. Це, у свою чергу, дає можливість згрупувати всі наявні у сучасній літературі моделі комунікації у три чітко виражені напрямки.

Вихідні принципи діалогічності моделі комунікації сформувався у ході полеміки з феноменологічною теорією інтерсуб'єктивності і різними концепціями відчуження. Саме особливим чином зрозуміла комунікація (як спілкування і діалог) розглядається як альтернатива відчуженому світу. Осмислення сучасних проблем комунікації у роботах К. Ясперса, М. Бубера, М. М. Бахтіна і Ю. Хабермаса призвело до того, що саме комунікація, а не інститути, структури або системи, була вперше покладена в основу теорії соціуму.

Комунікація у рамках семіотичного підходу розуміється в основному як рух смислів у соціальному просторі і часі. Особливу увагу у зв'язку з таким розумінням природи комунікації приділяється засобом комунікації. Світ комунікації, світ людської культури нерозривно пов'язаний з областю знаків і символів як явищ об'єктивного, «речового» світу, правда, явищ особливого роду, оскільки їм притаманні значення, сенс, цінність. Цей аспект комунікативної культури як засобу повідомлення, як носія смислів та значень і виступає головним предметом дослідження. Сенс і зміст семіотичної моделі комунікації найбільш повно розкривається через проблему аналізу простору безперервного смислопоходження у процесі взаємодії різних мов і текстів, в якому вихідним є розуміння культури як «семіосфери» [3].

Побудова сучасної діяльнісної моделі комунікації було здійснено на основі системної теорії суспільства, що виступала у формах структурного функціоналізму, теорії взаємодії, теорії соціального обміну і т.д. Тут комунікація – це обмін між суб'єктами та інформацією різного роду. Головна мета цього підходу – визначити місце комунікації у структурі суспільства, розуміючи її як вид і рівень соціальної дії. При цьому слід відрізнити діяльнісний підхід до комунікації від механістичного. В останньому випадку під комунікацією розуміється однонаправлений процес кодування і передачі інформації від джерела і прийому інформації одержувачем повідомлення. У діяльнісному підході комунікація розуміється як спільна діяльність учасників якоїсь комунікації (комунікантів), у ході якої виробляється загальний (до певної межі) погляд на речі і дії з ними.

Так, Н. Луман приділяє особливу увагу процесам протікання комунікації на рівні суспільства у цілому, а в якості основного інформаційного напрямку комунікації у них розглядається інформація, яка допомагає людині орієнтуватися у структурованому соціальному просторі.

На наш погляд, з'єднати три існуючі підходи можна, спираючись на поняття «комунікативні практики», яке є видовим щодо поняття «соціальні практики». Соціальні практики – це різні впорядковані сукупності зразків раціональної діяльності, які у той же час розкривають людині можливість відбутися у тій чи іншій соціальній ролі, мати певну статусно-рольову позицію (наприклад, лікар, політик, батько, підприємець). Соціальні практики «розкривають» основні способи діяльності, пізнання, спілкування, можливі у даній культурі та у даний момент часу. В основі соціальних практик лежить тезаурус як типове сприйняття і відображення навколишнього світу та габітус як сукупність схильностей діяти певним чином. Тезаурус і габітус відкривають перед індивідом можливість вільно проводити практики, але у той же час це жорсткий каркас, що обмежує цю продуктивну здатність певними інституційними нор-

мами. Вони породжують соціальні практики на основі подвійного процесу інтеріоризації/екстеріоризації соціальних структур і культурних смислів.

Звідси комунікативні практики – це впорядковані сукупності зразків раціональної діяльності, спрямованої на передачу/прийом соціально-значущої інформації. Комунікативні практики – це також постійне відтворення систем комунікації особистого рівня.

Не випадково у методологічному підході Н. Лумана [4] на перший план виходить властивість комунікацій сприяти самовідтворенню суспільства (принципи самореферентності і аутопоезис). Комунікація являє собою смислове відтворення суспільства. Семантичне структурування соціальної системи забезпечує необхідну зв'язність, а через неї і цілісність суспільства. У даному випадку під соціальною системою розуміється смисловий зв'язок соціальних дій, які співвідносяться один з одним і можуть бути відмежовані від середовища, що складається з дій, що не відносяться до них. Особистість же у даному випадку розуміється як носій смислів, заради якого відтворюється система комунікацій.

Н. Луманом дається розуміння комунікації через визначення соціального: суспільство є мережа комунікацій з «перехрестями», на яких комунікації накладаються один на одного і звідки вони перерозподіляються. Н. Луман, зокрема, навмисно розрізняє комунікацію і систему дій, вважаючи, що комунікація є елементарною соціальною операцією, конститууючою суспільство як систему.

Комунікацію саму по собі не видно. Видно лише дію. Комунікація спостерігається як дія. Суспільство як самовідтворювана, аутопоетична система утворюється і відмежовується від зовнішнього середовища шляхом відбору певних способів діяння. Даний відбір відбувається у результаті взаємодії між соціальними суб'єктами різного рівня.

У цьому випадку саме спільне використання одного тезауруса дозволяє отримати більше смислових значень у процесі комунікації, а збіг габітусів дозволяє економити зусилля і досягати більшої ефективності комунікації. Коли автори беруть участь у різній діяльності, природно їм доводиться міркувати і говорити про це. Мова у цьому випадку виступає як інструмент пізнання, засоби формулювання результатів пізнання і їх повідомлення партнерам по комунікації.

Загальні культурні знання необхідні для того, щоб вступати у взаємодію, оскільки останнім засноване на тому, що відомо дійовим особам і дозволяє інтерпретувати дії один одного. Стан взаємодії означає, що є якесь фонове знання між діючими особами у вигляді тезауруса. Тезаурус – це символічне відображення у свідомості людей, що належать до певної культури, певних дій, фактів, подій, вчинків. Всі ці явища набувають у свідомості певний символічний сенс, характерний і єдиний для всього даного соціуму або для якоїсь визначеної соціальної групи.

Існуючий тезаурус часто не помічається членами соціуму, хоча досить строго «дотримується», тобто використовується, інтерпретується у міжособистісних стосунках. Символічний сенс того чи іншого явища може бути абсолютно не сприйнятливим в іншій культурі, не зрозумілим, а може і отримати там найнесподіванішу інтерпретацію.

Висновки. Провівши дослідження теоретичних основ проявів когнітивного у використанні комунікативних практик можемо дійти висновків, що саме реалізуючи комунікативні практики, індивід, на нашу думку, здійснює вибір дії, що забезпечує адекватне сприйняття і цілеспрямовану передачу інформації у конкретній ситуації, а також репрезентує систему знань, норм, цінностей і зразків поведінки, прийнятих у конкретному комунікативному середовищі. У повсякденній комунікації народжуються майбутні соціальні практики, які можуть стати основою суспільних трансформацій.

Література

1. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества / М. М. Бахтин. – М. : Искусство, 1986. – 445 с.

2. Висоцька О. Є. Віртуальна реальність та постраціональна комунікація в контексті становлення суспільства постмодерну / О. Є. Висоцька // Гуманітарний часопис. – 2007. – № 4. – С. 5-11

3. Лотман Ю. М. О семиосфере / Ю. М. Лотман // Статьи по семиотике и топологии культуры. – Таллинн : Александра, 1992. – С. 11–24.

4. Луман Н. Что такое коммуникация? / Н. Луман // Социологический журнал. – 1995. – №5. – С. 114–12

5. Меркулов И. П. Введение: формирование когнитивных представлений в эпистемологии / И. П. Меркулов // Эволюция. Мышление. Сознание. (Когнитивный подход и эпистемология) – М., 2004. – 312 с.

6. Меркулов И. П. Когнитивная эволюция / И. П. Меркулов // Философия науки – Вып 2. Гносеологические и методологические проблемы – М., 1996. – 245 с.

7. Меркулов И. П. Эволюционируют ли наши когнитивные способности? / И. П. Меркулов // Вопросы философии. – 2005. – № 3. – С. 67-69

8. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : [навч. посібник] / П. А. М'ясоїд. – 2-ге вид., допов. – К. : Вища шк., 2001. – 487 с.

9. Ольшанская А. В. Коммуникативный процесс в условиях глобализации: социально-философский анализ: социально-философский анализ : дис. ... канд. филос. наук : 09.00.11 / А. В. Ольшанская. – М., 2005. – 146 с.

10. Пелепейченко Л. М. Чинники успішної комунікації майбутніх перекладачів / Л. М. Пелепейченко, В. В. Місеньова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www-center.univer.kharkov.ua/vestnik/full/123.pdf>

11. Первиль Т. Г. Межкультурная коммуникация как фактор модернизации образовательной деятельности: социально-философский анализ: дис. ... канд. филос. наук : 09.00.11 / Т. Г. Перваль. – Ростов н/Д, 2005. – 153 с.

12. Полонников А. А. Коммуникация как учебная задача (теоретико-методологические аспекты) / А. А. Полонников. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.bsu.by/Cache/pdf/48833.pdf>

13. Семенюк О. А. Основы теории мовної комунікації : [навч. посібник] / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К. : Академія, 2010. – 240 с.

14. Татаринев Ю. Б. Социальные и когнитивные факторы в ценностном анализе научного знания / Ю. Б. Татаринев // Ценностные аспекты развития науки. – М., 1990. – 245 с.

15. Черняк В. С. Ценностные аспекты развития науки / В. С. Черняк. – М., 1990. – 185 с.

16. Щипков Ю. М. Дисциплинарный образ современной науки / Ю. М. Щипков // Философия науки. – 2002. – №4(15). – С.145-151

17. Якобсон Р. Лингвистика и поэтика / Р. Якобсон // Структурализм: «за» и «против». – М., 1975. – С. 193-230.

Анотація

Марусина О. С. Прояви когнітивного у використанні комунікативних практик. – Стаття.

У статті розглядаються теоретичні основи проявів когнітивного у використанні комунікативних практик. Автором проаналізовано основні поняття комунікацій, комунікативних практик та когнітивного. Також роз'яснена сутність вищенаведених термінів. Наведено як приклад прояв когнітивного у міжкультурній комунікації. З'ясовано, що реалізуючи комунікативні практики, індивід здійснює вибір дії, що забезпечує адекватне сприйняття і цілеспрямовану передачу інформації у конкретній ситуації, а також репрезентує систему знань, норм, цінностей і зразків поведінки, прийнятих у конкретному комунікативному середовищі.

Ключові слова: когнітивне, комунікативні практики, комунікація, лінгвістика, соціум.

Аннотация

Марусина О. С. Проявления когнитивного в использовании коммуникативных практик. – Статья.

В статье рассматриваются теоретические основы проявлений когнитивного в использовании коммуникативных практик. Автором проанализированы основные понятия коммуникаций, коммуникативных практик и когнитивного. Также разъяснена сущность вышеприведенных определений. Приведено в качестве примера проявление когнитивного в межкультурной коммуникации. Выяснено, что реализуя коммуникативные практики, индивид осуществляет выбор действия, обеспечивает адекватное восприятие и целенаправленную передачу информации в конкретной ситуации, а также представляет систему знаний, норм, ценностей и образцов поведения, принятых в конкретной коммуникативной среде.

Ключевые слова: когнитивное, коммуникативные практики, коммуникация, лингвистика, социум.

Summary

Marusina O. S. Manifestations of cognitive in the use of communicative practices. – Article.

The article examines the theoretical foundations of cognitive manifestations in the use of communicative practices. The author analyzes the basic concepts of communications, communicative practices and cognitive. The essence of the above definitions is also explained. An example of the manifestation of cognitive in intercultural communication is cited. It is found out that in realizing communicative practices, the individual chooses the action, provides an adequate perception and purposeful transfer of information in a specific situation, and also represents the system of knowledge, norms, values and patterns of behavior adopted in a specific communicative environment.

Key words: cognitive, communicative practices, communication, linguistics, socium.